

Rekenkamer

de Waddeneilanden

Gemeente *Ameland*

gemeente
SCHIERMONNIKOOG

gemeente
Terschelling

Gemeente Texel

gemeente *Vlieland*

“Hoeveel geld is er eigenlijk?”

Onderzoek rekenkamer De Waddeneilanden

Gemeentefinanciën

Even voorstellen

- Uw rekenkamer
 - Esther Fogl
 - Jouke van Dijk
 - Engbert Boneschansker
- Instrument **van** en **voor** de raad
 - gemeenteraden stellen de rekenkamer in en benoemen leden
 - college van B&W heeft eigen instrumenten
 - rekenkamer is onafhankelijk
 - kiest zelf onderwerpen o.b.v. criteria

...maar luistert daarbij nadrukkelijk naar ideeën van raden

<https://www.rekenkamers.nl/animatie-rekenkamerwerk/>
<https://www.texel.nl/rekenkamer-de-waddeneilanden/>

Doel en rol

- Wet versterking decentrale rekenkamers
 - Bijdrage leveren aan het versterken van het lokale bestuur
 - Ondersteunen kaderstellende en controlerende taak raden
- Ingesteld door raden: verordening + samenwerkingsovereenkomst
 - Voor alle 5 Waddeneilanden + personele unie
- Instrument voor de raad: Visiedocument
 - Geen afrekenkamer
 - Gericht op helpen/ondersteunen ('hulptroepen')
 - Praktische aanbevelingen voor raden én colleges
- Gebruik maken van kennis van elders
 - Vereniging van rekenkamers
 - Samenwerking (Rekenkamers Boven 't Ij + Platform Friese rekenkamers)

430

Wet van 28 september 2022, houdende wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Comptabiliteitswet 2016 in verband met het afschaffen van de decentrale rekenkamerfunctie en het uitbreiden van de bevoegdheden van de rekenkamers (Wet versterking decentrale rekenkamers)

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het voor de versterking

Begeleidingscommissie

= raadsleden

3-4 keer per jaar

Waddentweedaagse

Wat we doen

- Onderzoek voor de gemeenteraden
 - alle eilanden gezamenlijk: budget;
 - 1x per anderhalf/twee jaar (groot) onderzoek
 - afzonderlijke gemeenten (eigen budget gemeenteraad)
 - Bijvoorbeeld Texel: onderzoek grote projecten (2020)
- Rapporten en briefadviezen
 - Twee typen onderzoek: quick scan OF diepgravend(er) onderzoek
 - Briefadvies
- Openbaar
 - Plan van Aanpak
 - Rapporten
 - Briefadvies
 - Jaarplan en jaarverslag
 - Nieuwsbrief
- Verslag opvolging aanbevelingen door college

Gemeente Texel .txl Direct regelen Bestuur en organisatie Actueel Contact

Home | Rekenkamer De Waddeneilanden

Rekenkamer De Waddeneilanden

Uitleg woorden | Simpele tekst | ?

Iedere gemeente in Nederland is verplicht om een rekenkamer of rekenkamerfunctie te hebben. De Waddeneilanden hebben samen Rekenkamer De Waddeneilanden. Deze telt [3 onafhankelijke leden](#). Zij hebben geen directe relatie met de politiek van de eilanden.

Wat doet de Rekenkamer?

Rekenkamer De Waddeneilanden wil bijdragen aan het versterken van het lokale bestuur op de eilandgemeenten. Dit doet zij door **onderzoek** uit te voeren voor alle gemeenteraden van de eilanden samen of voor een gemeenteraad apart. Zij onderzoekt welke resultaten de eilandgemeenten bereiken met hun beleid. Hoe ze dat doen en wat het kost. Op basis van dit onderzoek geeft ze advies over wat beter kan of anders moet.

In een [visiedocument](#) en in het [reglement van orde](#) is te lezen hoe de rekenkamer werkt. Jaarlijks is er bijvoorbeeld een [jaarplan](#) en [jaarverslag](#).

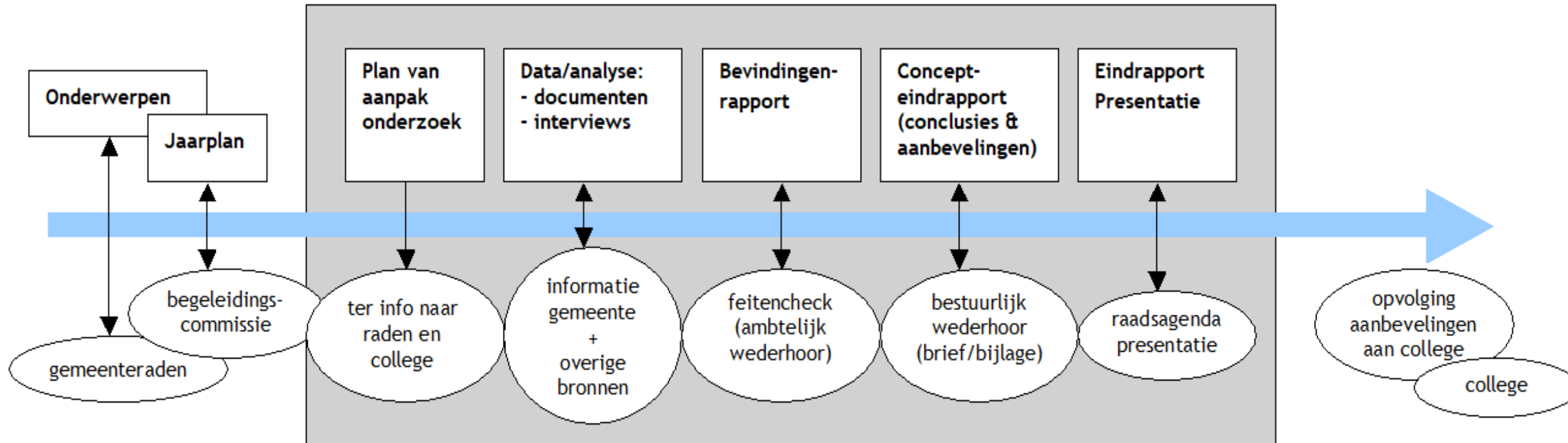
<https://www.texel.nl/rekenkamer-de-waddeneilanden/>

Onderzoeksrapporten

- De financiële positie van de gemeenten en sturing door de raad - 2026 (pdf)
- Mobiliteitsbeleid en de rol van de raad - 2024 (pdf)
- Aandachtspunten voor de raad bij het opstellen van een nieuwe Voorvisie Texel - 2023 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Texel - 2022 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Vlieland - 2022 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Terschelling - 2022 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Ameland - 2022 (pdf)
- Rapport Toezicht en handhaving in de gemeente Schiermonnikoog - 2022 (pdf)
- Rapport Kansen voor Duurzaamheid op Texel - aug 2021 (pdf)
- Rapport Quickscan zwembaden - februari 2021 (pdf)
- Onderzoek voor de gemeente Texel: Grote projecten Texel - 2020 (pdf)
- Rekenkameronderzoek met betrekking tot de GGD Hollands Noorden - 2020 (pdf)
- Rapport: Onderzoek naar samenwerkingsverbanden in het waddengebied - 2020 (pdf)
- Rapport doorwerking aanbevelingen evenementenvergunning - 2020 (pdf)
- Onderzoek VN-verdrag Handicap - 2019 (pdf)
- Rapport: Onderzoek externe inhuur Rekenkamercommissie op Waddeneilanden - 2019 (pdf)
- Onderzoek naar de inrichting en uitvoering van de Waddentoets - 2018 (pdf)
- Rapport: Stand van zaken uitvoering aanbevelingen HVC - 2018 (pdf)
- Rapport: Besluitvorming kostenverdeelsleutel Veiligheidsregio NHN - 2017 (pdf)
- Onderzoek naar de verlening van evenementenvergunningen - 2016 (pdf)
- Onderzoek naar de informatievoorziening over verbonden partijen - 2016 (pdf)
- Gemeenschappelijke regeling Samenwerkingsverband De Waddeneilanden - 2015 (pdf)

Hoe we het doen

- Onderzoeksaanpak: documentanalyse, interviews, enz.
- Vaste procedures en borging kwaliteit
- Vaste procedure en 'wederhoor'

Onderzoek financiën

Vragen rond gemeentefinanciën:

- Hoe moet je financiële kengetallen beoordelen?
- Hoe zit het met het ravijnjaar?
- Hoe zit het met onderbouwing reserves?
- Staan die in verhouding tot de risico's?
 - Doe Mee onderzoek onderbesteding Vereniging van Rekenkamers/Radboud Universiteit Nijmegen

The image shows a screenshot of a Microsoft Excel spreadsheet titled "2024 baten lasten IV3 Verde". The spreadsheet is a detailed financial statement with columns for various categories and rows for different departments or projects. The interface includes the standard Excel ribbon with tabs like "Bestand", "Start", "Invoegen", etc. Below the spreadsheet, there is a separate graphic titled "Programmabegroting 2026" which consists of a vertical stack of colored horizontal bars in shades of blue, red, green, and brown.

Financiële positie (2017-2024)

Algemeen

- Toename algemene en bestemmingsreserves
- Ruim boven vastgestelde minimum
- Weerstandsratio 'uitstekend' volgens normen
- Aandachtspunt/vraag: hoe en waarom normen voor reserves?
- Ravijnjaar: afname algemene uitkering Gemeentefonds in 2028

Texel

- AR van ca. 4 mln 2017 naar 13 mln 2024
- Bestemmingsreserves van 13 mln naar 32 mln
 - Mede door afkoop groot onderhoud haven Oudeschild
- Minimum 2 mln
- Begroting 2026: ratio ca. 6,24 (2,0 = uitstekend)
- Onderbouwing omvang + toename?
- Geldt ook voor Texel?

Aandachtspunten sturing en budgetrecht

Algemeen

- BBV-kengetallen: normen voor kengetallen zijn niet altijd duidelijk
 - Besluit Begroting en Verantwoording
- Investeringsprojecten beïnvloeden de financiële kengetallen sterk en kunnen leiden tot grote schommelingen in kengetallen
- Verschil rekening/begroting door o.a.
 - wijziging uitkering Gemeentefonds
 - projecten met vertraging
 - vacatures
- Daardoor verschillen ook saldo, reservepositie en kengetallen

Texel

- Voorbeeld
 - Schuldquote: VNG-norm <130%
 - Solvabiliteit: >20%

Tabel 1.7: Ontwikkeling kengetallen 2024-2028*

x 1.000 euro	<i>Realisatie 2024</i>	2026	2027	2028
Reserves	<i>Jaarrekening</i>	Programmabegroting		
1. Netto schuldquote	57%	100%	113%	129%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	52%	93%	106%	113%
3. Solvabiliteitsratio	35%	30%	25%	25%

Bron: Programmabegroting 2026 en Jaarrekening 2024

Risicoanalyse

Algemeen

- Risicoanalyses worden door alle gemeenten gedaan
- Onderbouwing van gehanteerde systematiek niet altijd duidelijk
- Risicoanalyses zijn niet altijd up-to-date

Texel

- Softwareprogramma NARIS
 - 'Top 10' risico's
 - Elke begroting nieuwe risico's (en oude weg)
- Hoe (hoogte van) risico's wordt bepaald is niet direct zichtbaar in de stukken.
- Texel: elk jaar nieuwe berekening

Tabel 1.4: Risico's
In Programmabegroting genoemde risico's
Budgetten sociaal domein ontoereikend door opneindefinanciering.
Uitbreiding gemeentelijk belastinggebied en afschaffen gemeentelijke toeristen- en forensenbelasting in combinatie met herijking gemeentefondsen en herverdeling Overig Eigen Middelen (OEM).
Hoger ziekteverzuim en uitval dan prognose in begroting
Uitval ICT systemen door ongewenste toegang tot systemen
Het niet (tijdig) kunnen invullen van vacatures op nodig kennis- en kundeniveau
Participatie onevenredige kostenstijging ten opzichte van Rijksbijdragen
Overschrijding open einde regeling WMO (maatschappelijke ondersteuning)
Een deel van de wegen en bermen op Texel heeft te maken met bodemverontreiniging. De komende jaren blijft dit ook een reëel risico, vooral bij het aanleggen van graskeien van buitenwegen.
Datalek Privacy AVG-schending/ WPG schending/ Telecommunicatiewet schending boete.
Uitval ICT systemen door technische storing of anders
Bron: Programmabegroting 2026, p. 272-275

Toeristen- en forensenbelasting

- Omvangrijke baten (waar ook kosten tegenover staan)
 - Opbrengsten verschillen tussen eilanden
 - Tarieven toeristenbelasting liggen dicht bij elkaar, maar systematiek verschilt
 - Systematiek en tarieven forensenbelasting verschillen

Toeristenbelasting en forensenbelasting 2024					
	Texel	Vlieland	Terschelling	Ameland	Schiermonnikoog
Toeristenbelasting					
Tarief (per persoon per nacht)	€ 2,40	€ 2,32	€ 2,16	€ 2,04	€ 2,23
Opbrengsten (x 1.000 euro)	9.317	1.952	3.773	4.137	1.846
als % totale baten	9%	16%	10%	13%	16%
als % totale lokale heffingen	73%	65%	49%	52%	63%
per inwoner	€ 673	€ 1.604	€ 766	€ 1.089	€ 1.901
Forensenbelasting*					
Opbrengsten (x 1.000 euro)	1.332	290	1.002	2.263	372
als % totale baten	1%	2%	3%	7%	3%
als % totale lokale heffingen	10%	10%	13%	28%	13%
per inwoner	€ 96	€ 238	€ 204	€ 596	€ 383
Bron: Jaarrekeningen 2024					

Aanbevelingen

1. Zorg voor verbetering van de informatie in de begroting en jaarrekening (aanbeveling aan college)

2. Duidelijke en actuele normen voor de algemene reserve (aanbeveling aan raad)

3. Duidelijke normen voor reserves

- Raad gaat over reserves
- Actualiseer (en indexeer)
- Wat is gewenste omvang?

5. Duidelijke normen over weerbaarheid en risico's, inclusief normen (aanbeveling aan raad).

6. Laat toeristen- en forensenbelasting voor de eilanden onderzoeken (aanbeveling aan raad)

Reactie college (bestuurlijk wederhoor):

- Keuzes raad over omvang reserves
 - Actualisatie nota's financiële kaders 2027
- Onderzoek naar stille baten en lasten door BMC
- Verbetering meerjareninvesteringsprogramma's

Vervolg:
Briefadvies over
financiën n.a.v.
recente rapporten